

Preuk (gemeente Lopikergen) L. 116. (H.)

1. astahips aspe war zin xinzaban
2. minvrint isto bluma gangi:ts
3. teguerax spraza ale. nox mo. r memasins
4. sp2. ja is xin (= is geen) meklok wa. rak // lautax //
5. updasxip kre.gara besximalt bro. aut
6. da torman hetansplintz inzinvigo
7. da jxpaet lekta zintlipanaf
8. Indifabrik isniks tazi:rx
9. kumhi:or min kintjz kum
10. kostole. in geruons fi:er gla.zabi:or (meestal wordt naam aap houder gezegd) - gla.shos - pint onbekend
11. brengens fi:or pntmraels (= morellen) (kikker zijn kersen, maar ook pruimen werd gezegd. Of het werkelijk zo is?)
12. zaheba medarave:va dclita winy. txadrunko
13. he. idre. gda no min medanakn ipol
14. ikhepsinkni gerin
15. vastana. vat wortni ph. alme gari:t
16. ikhinkli: j dakmet han nimegago. n bin
17. ikhebatnixadot. n hq. R vrint
18. wi.hedat xadot. n - dido. R 3.nkimp
19. spin - spinawipa - spinaja. ga
20. pet-ma.ts - bas. n - ban. wt - - we. j - padastul. m hex / adphnathex // - ma.kikart (mr. kikarts) - paansvo. gols (dit zijn dagvlinders) en y. lo (dit zijn nachtvlinders)
21. dikde el mi. k da he. lowe. Rolt antfexto
22. ikhaljo kraltjas - of kralakas xe. va (kralo zijn grote kralen)
23. inyplant l. t. f. ph. ol dawesxe. op sloo. ja - of avt. re. kr
24. he. hetins ambe. et xakre. ja // anhant hedim geb. et //
25. gefmin tue. i. bre. ja ste. on. bre. ja. da bre. esto
26. dastambe. lt ste. dor nime
27. dikde el hedonle. va azinagro. tahe. or
28. ly. zifer is mi indanhe. mal gable. or
29. dasxolkindra zinmedame. star na-of no daze. gwest
30. ikantsx nikuma e. Riklo. R bin
31. da be. istadrinkha gro. xl. le. inzo. tmer. l // ay. pagro. ox //
32. he. i. hanit xonweraka. he. i. het ke. alpin // Kopin = hoofdpijn //
33. stekis inaste. el indimbessm
34. ne. d meda ke. gols wortel nime gospelt
35. ikhepal tue. ke. r narwga. ku. po
36. di pe. or isni rip - do. r zitnsgen wito pitin
37. xanuwe. nstlant // no. dawe. j //
38. zhedam er singelt helpan upna. ka - beter: fandase. a. xaholapa
39. he. i. halat nos. t fer b. enja
40. xista helfan hac. R. o. R. mkwit
41. doman motsen vao. u. basxerama - of. firda VRQ. u. opkumr
42. indawor. lzwema is xar. elak // nolayeldal //
43. hi. j het fd lpro. tjos 1mdati st. ekis
44. wi. j mstadot. da helfan he. engili bandapart
45. helapis effastabet up. b. or
46. onzamaetsals. R iso fæt aspæk
47. zahebagawet uitfersta sprinakan
48. dambos. m kwe. ka. zaldambos. m into
49. makda finstas is d. i. xt (finstas zijn buiten) - ook du erstat. m dixt (ramen zijn de ruiter met houten omlijsting)
50. blagintob. ja vurdafux kerak - da ts. ta kerak. tlof / respas/
51. betspre. - kikar drel - va. spre. ja - y. t. spre. ja - ront sega. y. t. bre. ja - klo. R. of. ferax ma. ko. bore. ja - of. los. ja - am totaram sme. ra // bataky
52. di VRQ. u. w di hedak hq. e lotsafknepa
53. zinva. da. hedam xesjor. R nasxol br. tagor. n

54. ik heb batm - of ham afxaot. ja am roort
 neva etwot. tar tagorn.n
 55. fo. lefe. rse sida nif. el inde. ziby. rt - of
 amge. rin
 56. e. da pata zini ff. elwert // h. lsopat zijn
inmaakspotten, zijn ook bruin van kleur //
57. dasxi: tar stit be. idno. va - danhert (is er
vroeger wel geweest) // mo. ^{er} = zwarte ketel, die
boven het vuur hing // uitdrukking: nox. t
indanhert zijn of zitten = nog laat op zijn //
58. imert izat noxta kos. wt amtabala (vroeger
werd er in boek gebengeld)
59. dike. rs xift xut - of haeldar lext // fael - fel //
 ist nit - of niws. ^{er}
60. he. ^{er} trukat pe. rt indastart - of onzinastart
61. vrugt kromogli idar jor. rh. nro de
 keramis
62. dapor. tar set olatns he. ^{er} volmaktrs (ons
 he. ^{er} lijt mij verkeerd, zegslieden hadden bewaard
 tegen het omzetten van deze zin)
63. xi. j. saxmawael mo. ^{er} gare. (t) niks te. gemo
64. dass. lovers (Lamers) - of swolama (de
twe andere pers.) zilago. u karukuma
65. goja vanda. x mikoato
66. e. etaxij okxern her. ^{er}s
67. kinamds. ^{er} tar istkopt - xi. j. lit - of let
 indagr. f (gr. f = slot - gr. f = greppel) //
68. tizana we. rma daxwest en tizana zaxtar-
 o. vant // mo. jan = mooie //
69. dar. jynska lapt vptz blo. ^{er} vu. ta - of
 po. ta (het laalste is platter)
70. dor. zanombarst - of sy. ^{er} indakan - of toe.t
(zegslieden onder elkaar een disputuut gevoerd over het gebruik van kan of toe.t - zegt men koffie- of thee-toe.t ?)
71. ik wccw dar. tap. st anambref brxrt
72. ikhepin aminkart
73. ikame gen dwarsmins amgor. n // te. go
 dake. ^{er} in = dwars //
74. nasxoftit spanewat pe. rt firdani. ja ka. r
75. ikhebam bitja kos. rt fanfurdamdagal
76. dafun fonda hoo. ^{er} niy irokssoldor. t xewest
77. witagina wo. gemo. ka. tarwos. ^{er} na - inam of
 mombos. ^{er} x // wi. j. seta mombos. ^{er} x //
78. di. roo. ^{er} hebalan d. ^{er} ns
79. ik yold. va. ^{er} xinsta: ak fan // emwo. : rt //
80. tki. ra - of kintja wasdos. rt firdart xat
 d. ^{er} pakma // firdandd. ^{er} - cnevlptall //
81. sin. os. ga ensino. ^{er} to. lo. pa - of hr. j. hetsipos. ^{er} ga
 entlos. spanda os. ^{er} o
82. h. ^{er} der. ya ismeden fana ka naratbos gego. n
 ambrumbe. za te plak
83. dor. transport fonda le. ^{er} r
84. hi. j. seta sinke. el. os. pa enbalkta hant
85. daminsa soxta niksandars asx. tt en xu. t
 // olari. kdmml //
86. haliamont is dr. ^{er} fandandae. rt - of dorst
87. diwex dr. jt - tizannimwex dor. ^{er} neva // diwex
 lapt krum // dadis Rixtar //
88. ikox firdakle. inajin antramka (an trouwtje voor hoekjes) // at jynskall //
89. damboek - of dage. lamsk isxastearva meer
kapotxaga. n - hr. j. hedankoe. rt bro. wt
indakte. el gakre. ^{er} gr
90. sind. ntja was. ko. rt mar. taxu. t
91. indasxa. dy. w of ytesan izat. bestavanala
92. enasxita. rt met. xut kinamika of rixtar
93. sy. krs norminanhu. t
94. ikwe. tni warakim magor. nsy. kr
95. mko. wa. keldar is. xut firt bi. ^{er}
96. ikmos se. blu. t drin ka ambe. itakuma
 // ambe. blu. takuma //
97. ikmoderst at fe. rujia indastal kroejja
98. min. bry. r was my. j

- gg. dāmēlōkbu. ^R mīk (oudewets) of mākt
 ongros. ²ta²ut (vroeger Rō. ²mbur)
 100. di kēnēlāk is dānēnzu. ²-geftām mā²met²ix
 101. wāsēwa dīpāt ināny. ²dīxthānāgos. ²ja
 102. dār vīlt nīks upām tāsēga - a) hī. jīsāky. ²
 b) dāwērāk isāky. ²
 103. hī. jī kāmt nō. tāmāny. t tālō. t
 104. inīta. lījā sīn fī. rīpē. ⁱjāndābē. rāga - spē. ²ja
 is ook romeren
 105. dārafā dō. ^R upādōwa
 106. inīmū. gā hēbānāstāk fāndābrāxārā. ²
 //imbo. m //
 107. gā - of. gī. jī mōtāns fāla rākūmāki. ²ho
 108. hī. jī is fānlō. rāgākūmā mēdāngūjā pātāmē-
 ne. jīvōl xēlt //ankn-pmēxēlt //
 109. dīdō. ²is fān bī: kāhōwt - of. hōlt xāmākēt
 (hōlt zei men vroeger werd me neegdeeld, ik
 kreeg de indruk, dat het nu nog wel gezegd wordt)
 //māxonihōlt = māhoniehōlt//
 110. an gātā. ²wādāvā. ²w - of. an gātā. ²wātāf
 mōtānānē. ²ja
 111. i k hēphī. ^R grās xākā. ²jt mātāwā xīn xut
 sāl. t //tā. t dādāgānā//
 112. dābā. wā. ²xē. t dādāt nōxtādy. rīsām
 tābā. wā //bō. n = braden//
 113. bākā - i k bākā - gī. jī bākā - hī. jī - of. hē. ⁱbākā -
 bākā hī. jī - wī. jī bākā - i k bākā - gī. jī bākā -
 hī. jī bākā - wī. jī hēbāgabākō
 114. bi. jā - i k bīj - gī. jī bīt - hī. jī bīt - wī. jī bīj -
 bīj wī. jī - i k bō. ²j - i k hē. xābō. ²j - bō. ²j
 sī. jōk
 115. tīzān kē. ⁱntjā mār tīzān fē. ⁱntjā (gezegd
 van een sigaar) - of. tīzān kē. nāmār tīzān
 fē. nā (tīzān fīn gezegd van een kind)
 116. gōkānt fū. ²e. ²jōk kruis upāmē. t (Nijmegen
 mēkāt werd bewaard)
 117. hē. jī hē. xāt dāti - of. dat hī. jī sāmā saldi. nā
 gātāfā - Oude zegswijze: gāhūfno. t īnānādā. ²
 māns le. tōgroe. ²ja want e. gālēt stō. t fārādā
 dō. t cōbāc. ²ja
 118. dāfāstō. ²a hēt xāyāwīn
 119. īnāwāt hī. s īsāfxābānt
 120. dāRō. m īpītyt a oē. ²a² fāndākūjī (kū. jā =
 koeien maar meestal zijn dit besta)
 121. dābātā. ²lē. t - entry. s - tē. ⁱkry: ²z
 122. dābāris fāndākārā sāwāgā bī. gādō. ^R īndēt
 xāwīxt - of. īndo. ^R dāvāxāt
 123. dātē. dātāsās hāmānā. ^R bātā
 124. hēbānām bāntēbāw gāsā. gā
 125. dāsā. wā (vroeger alles sā. wā, maar ook
 sā. j) īmābātā dān - fā. w
 126. dāsāwā lītādāk - sā. j (berhees) (heftig
 dispuut of het sneeuw moet zijn of sne. j //sāwā -
 st hēt xāsāwāt //
 127. tīslān xāle. ²ja - of. tīslān hē. tātē. t xāle. ²ja
 dākōw gāzī: n hēt //ānē. ⁱwāxhē. t //o. vā. ^R
 dāhō. x = over de hoogten, de heuvels//
 128. nē. ²pā. ^R t wārtāwā māhē. lānājāstat
 129. dū. n - i k dī. jāt - gī. j - of. gē. ⁱdīdāt - hē. ⁱ
 dī. dāt - wī. j dī. nāt - gē. dī. dāt - xīlī - of. xē. ⁱ
 dīnāt - i k dē. jāt - gī. j dē. jāt - hī. j dē. jāt - wī. j
 dē. jānāt - gē. dē. jānāt - sē. dē. jānāt - dē. dīkāt -
 dē. dī. ⁱst mā. ^R - dē. jāzē. ⁱst mār //dī. j i k tāt -
 dē. i k dāt? //
130. dō. pā - dāpīcārāk en dō. ²pīcārāk (dit moderner) -
 dāpīcānt - dāsaldo. tā

138. dɔrɔ̄ - h̄e. doerst - h̄e. j. doersta - h̄e. : het xdoerst
139. binda - ik bint - ḡi bint - h̄i. j. bint - w̄i. binda -
ḡi. bint - z̄i. j. binda - bint hr̄. j. - bont hr̄. j.
ik h̄ep xəbəndr

140. Locale Landmaten: amb̄endə^R = 1ha = 100 rujs -
en 2 ha landso me. ^Raga = 600 rujs - en Ruij = 16 tre. j
in de lengte en in de breedte = ± 15 m² - en h̄ant = 100
rujs // x̄k tre. j //

141. Locale Waternamen: dawor. l - dāmor. s -
dārin - x̄t wy. lōr m.E.R - dā w.E. j̄art (vijver
achter hotel de Oorsprong, waarin deze opname
heeft plaats gehad. Uit deze we. j̄art komt de
ber. x̄k - Deze loopt uit in t me. ^Rtj̄s, dat de
afwatering is van het Wyler meer.

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is: ber. x̄k (vroeger vooral dichter bij de E.)
De inwoners heteren: ber. x̄ks

Geen bijnaam bekend. De Groesbekers riepen: gry. st̄e. x̄k b̄ō. v̄s - be. x̄k indan 5. v̄s -
Het dialect van Nijmegen werd bespot in de volgende regels: ik moet smondaxs fir janet zwert
vpt̄s ker pass en dankru kinkwērtj̄s

Aantal inwoners op 1 jan. 1956: Beek is een gedeelte van de gemeente Lōbergen, die ± 7000 inw.
telt, het dorp Beek heeft er ± 200.

Baaltostand. De voornaamste gedelen: dā ws. t̄k st̄e. t (dorpsstraat. Deze loopt langs
st. me. ^Rtj̄s) - smorenhuk - dan os. R spruy - dā wslofskoe. xl - t̄k. f̄k (dit heet de plaats te zijn,
waar het kasteel van Beek zou gebouwd worden. De grachten zijn er wel, maar het huis is niet afgekomen
aldus vertelden de zegslieden) - t̄kermbs - dā R. van berex - dan bōta berex - dan st̄lberex -
da elize. ss ve lds - dā 'wester a, k̄a zijn namen van de toppen van de heuvels.

Middelen van bestaan: vreemdelingenverkeer - wascrüjen (er zijn 4 grote wascrüjen, waarvan
er een ± 40 man personeel heeft - wascrüjen zijn hier ontstaan, omdat men hier over goed helder water
beschikt) - glotilampenfabriek (met ± 40 arbeiders) - wat landbouw en vleeteelt (gemengd bedrijf).

Door de mensen, die uit Beek afkomstig zijn, wordt nog dialect gesproken. Het dialect van de
plaatsjes Boij (L. 73), Deuth (L. 74) en Kelerdom (L. 75a) verschilt weinig van dat van Beek. De verschillen
tussen het Beeks en het Groebeeks (L. 119) en Nijmeegs (L. 91) zijn groter. Die tussen het Beeks
en het dialect van Zijfflich (L. 117) (sefālak) zijn gering.

Zegslieden. 1. Wilhelmus Lamers; 75 j.; hier geb.; hotelhouder; heeft hier altijd gewoond;
V. en M. van hier; Lamers spreekt met de Beeksen Beeks.

2. Bartelomeus Heinen; 65 j.; hier geb.; ?; heeft altijd in Beek gewoond. V. en M. van hier;
sprekt gewoonlijk Beeks

3. Johannes ludovicus Merken; 62 j.; hier geb.; boswachter; heeft hier altijd gewoond; V. en
M. van hier. Sprekt gewoonlijk Beeks.